

Boerderijnummer	3.3.110
Erfnaam	Vorsgezang-Schut
Oudste vermelding	ca 1630
Huidig adres	Worsinkweg 6

Historie boerderij

De boerderij Vosgezang (in de volksmond ook Voszaank genoemd) is waarschijnlijk gesticht in de eerste helft der 17^e eeuw. Het erf was toen gelegen vlakbij en westelijk van de plaats waar nu de woning van Gerrit Bomans staat (Worsinkweg 1), ongeveer tegenover de oprit naar de huidige woonboerderij Vorsgezang/Schut.

Als eigenaar van de boerderij wordt in 1682 genoemd Gerrit Brants in Ockenbroeck, echter in het vuurstedenregister wordt de naam Jan Scholte vermeld.

In 1723 kochten Jacob Hendricksen Vosschesanck en vrouw Fenneken Vosschesanck deze katerstede, vrij en in eigendom, van Jan, Henrick, Jan Junior en Essele Brands. Hiervoor lenen Jacob en Fenneken f 400,- van Jacob Muyderman.

In de loop der jaren werden de katerstede en/of bijbehorenden landerijen vaak als onderpand gebruikt bij het aangaan van leningen. Soms was het geld benodigd om land bij te kopen.

In 1749 lenen Hendrik Vorschiesank en Maria Weerdes f 400,- van Jacob Bruins, burgemeester der stad Goor en zijn vrouw Johanna Cuiper, met als onderpand hun katerstede de Vorschiesank.

En zoo kocht Maria Smits of Weerds (weduwe van Jacob's zoon Hendrik Vorschiesanck) in 1750 van de heer J.J. Fockink, burgemeester van de stad Deventer, 3 stukjes land in de "Harker Esch". Hiertoe werd f 150,- geleend van Bernardus van Eerden en Elisabeth Donders te Goor.

In 1756 verkopen Gerrit Wilbers of Vorsgesank (die schoolmeester in Herike was [1767]) en Maria Weerdes voor f 300,- aan Jan Pascher en zijn tegenswoordige huisvrouw Hendrina Leuvelink, een half dagwerk hooiland het Reigersslag genaamt, aan de Bolksbeeke in het Stokkemer Broek gelegen.

In 1780 laten Gerrit Wilbers of Vorsgesank en Maria Weerts hun testament opmaken. Zij testeren op langstlevende en universeel erfgenaam is zijn stiefzoon en haar zoon Hendrik in alle roerende en onroerende goederen. De andere 3 kinderen van Maria met namen Jacob, Willem en Gerrit komt hun legitieme portie toe.

In 1782 leenden de toenmalige bewoners en eigenaren Gerrit Wilbers en Maria/Marijke Weerds f 400,- van Roelof Paschers en vrouw Jenneken Nijhuis, wonende "in het Carspel van Goor". Onderpand was "3 *mudde land in de Bentever tusschen de landerijen van de Scholte en Worse èn nog 2½ dagwerk hooiland, de Bruins Mathe genaamd, in het Elsener Broek gelegen*".

In 1786 lenen Gerrit Farsgesank en zijn 2e vrouw Engele Zwintenberg, én Hendrik Farsgesank en vrouw Maria Swoferink, de laatsten wonende te Elsen, f 350,- van hun buurtgenoten Berent en Jacomina Worssink.

In 1789 lenen Arent Boerendans nu Vorsgesank en Engele Zwintenberg f 1100,- van de Heer en Mevr. van Lennep.

In 1790 lenen Arent en Engelen f 200,- van den coopman Jan Harmen Snell.

In 1792 lenen Arent en Engelen f 400,- van den Heer Hendrik ten Hengel, coopman te Deventer.

Echter in 1794 ging het helemaal fout: alles werd toen vanwege de schulden bij gerechtelijke executie verkocht. Gerrit ter Horst kocht, namens de minderjarige kinderen Hendrina en Hendrika Meyer (van wijlen Jan van den

Boerderij Vorsgezang-Schut in 1978

Berg en Maria Wolters) het huis, hof en gaarden met nog daarachter gelegen groen- of hooiland voor f 601,- èn het hooiland achter Klein Vrieling gelegen voor f 401,-. De heer J.R. van Lennep uit Almelo kocht de volgende percelen: "5 *schepe land bij Wiemerink, 3 schepe de Hasenkotte, 3 schepe het Lange Stukke, 1 schepe het Smalle Water, het Schepe Stukke, 1½ schepe hooi in de Bentever en nog 2 schepe in de Bentever. Totale opbrengst f 569,-*".

Tenslotte kocht Hendrik Eertink nog 6 schepe land.

In 1811 bestond de veestapel uit 2 koeien en 1 kalf.

De weduwe Meibergen uit Almelo was in 1832 eigenares van Vosgezang, inclusief ca 4,5 hectare grond. In 1836 toen het Vosgezang o.a. bewoond werd door Hendrika Schepers, de weduwe van Jan Schorfhaar, brandde de boerderij geheel af.

De weduwe Meibergen verkocht omstreeks 1840 het huis en erf inclusief ca 3,7 hectare grond aan Gerrit Hoek, die dit op zijn beurt aan Zwier Immink (van de Schoolte) verkocht.

In 1849 was er weer sprake van een "huis, schuur en erf", het huis werd hierna echter afgebroken. Uit de marke werd later nog ca 0,9 hectare heide aan het bezit toegevoegd.

Omstreeks 1874 verkocht Zwier Immink het geheel aan Gerrit Assink en ook in 1874 was er weer een huis en schuur gebouwd.

Na het overlijden van Gerrit Assink in 1878 werd zijn weduwe Janna Bras de eigenares en daarna zoon Gerrit Hendrik Assink.

Omstreeks 1920 is de boerderij verplaatst naar de overkant van de weg onderaan de es.

Op 1 februari 1933 brandde het toen vrij nieuwe huis, dan eigendom van en bewoond door de familie Hendrik Schut, opnieuw weer af. Het volgend bericht uit het Twentsch Zondagsblad geeft het een en ander weer:

"Vermoedelijk door kortsluiting ontstond dinsdagvoormiddag een felle brand in de groote boerderij van den landbouwer H. Schut te Herike. Het geheele huis met de inboedel werd een prooi der vlammen. Al het vee werd echter gered. De brand werd ontdekt in het achterhuis en door de gunstige windrichting bleef de schuur gespaard. De brandweer van Elsen-Herike kwam te hulp, doch kon niet veel uitrichten wegens gebrek aan water. Een en ander is verzekerd bij de "Zwolsche".

Omstreeks 1966 hoorde ca 18 hectare grond bij de boerderij.

In 1973 is de boerderij met erf geveild. Nieuwe eigenaren van huis en erf werden de dames Jantje Bakker en Wil Plevier. De familie Jan Hendrik Schut vertrok in het kader van de ruilverkaveling naar hun nieuw gestichte boerderij aan de Holtdijk. Sinds 1974 is boerderij Schut een woonboerderij met ca 0,5 hectare erfgrond.

Omstreeks 1982 kregen Wil Plevier en Herta Visser het bezit over het huis en erf.

Sluitsteen boven de niendeure: HJS JKA 1933 (Hendrikus Johannes Schut JenneKen Assink).

Bewoners:

► Eerstbekende bewoner van Vosgezang was Gerrit Farsgezanck. Hij had 3 kinderen: Mechtelt Farsgesanck die in 1682 trouwde met Berend Gerrits uit "Colmesgaden" (Colmschate), Judith Farsgesanck die in 1677 huwde met Jan Vinckers, zoon van Sweer Vinckers (3.2.160) en na één jaar huwelijk overleed en Jan Farsgesanck, die opvolger werd.

► Judith Farsgesanck en Jan Vinkers kregen 1 dochter: Judith geboren in 1678. Moeder Judith overleed echter vlak na deze geboorte. Jan Vinckers hertrouwde in 1681 met de weduwe Grietjen Albering uit Elsen.

Judith's broer Jan Farsgesanck (of Vorschesank) trouwde in 1689 met Geesjen Poelman geboren in 1662 op Olijdam te Kerspel Goor, dochter van Lambert ten Poele (die met zijn familie vanaf ca 1666 op Pool (3.2.130), woonde). Jan en Geesjen kregen 2 kinderen: Henrick Vorschesank geboren in 1691 en Jenneken Vorschesank die werd geboren in 1693; beiden mogelijk jong overleden.

► De volgende bewoner van Vosgezang was Jacob Vorsschesang of Hendricksen. Jacob trouwde ca 1710 met Fenne Vorsschesang. Zij kregen 3 kinderen: Hendrick Vorsschesang (1712-1750) die opvolger werd, Geesken geboren in 1714 en Egbert die in 1715 werd geboren en omstreeks 1755 trouwde met de weduwe Philipsken Olijdam of Poelman (*1718) uit Kerspel Goor.

► Hendrick Vorsschesang huwde in 1739 te Rijssen met Marijke Weerds (1709-ca1782), dochter van Willem Weerds te Elsen. Zij hadden 6 kinderen: Jacob (*ca1740), Willem (*ca1742), Jenneken (*1744), Gerrit (ca 1746-1826), die in 1769 trouwde met Jenneken Huiskes te Elsen, Jan (*ca1748) die mogelijk trouwde met Aaltjen Bartelsen en naar Holten verhuisde en Hendrik geboren in 1750 en overleden in 1813 op de Borkeld, die in 1783 trouwde met Marie (Jansen) Swoverink (*1761) te Elsen en in 1796 hertrouwde met Hendrina Dragonder (ca1762-1852), geboren in Enter.

Na het overlijden van Hendrick Vorsschesang in 1750 hertrouwde Marijke Weerds in hetzelfde jaar op 41-jarige leeftijd met Garrijt Wilbers (1726-1786), 23 jaar oud, zoon van Garrijt Bruins / Wilbers en Aeltje Nijenhuis van Klein Wilbers (later Senkeldam, 3.2.090)

Garrijt was schoolmeester in de school te Herike en was inwonend op Vosgezang. Marijke en Garrijt kregen geen kinderen.

Garrijt hertrouwde in 1783, na het overlijden van Marijke met Engele Zuintenbarg (ook genoemd Kwintenberg), dochter van Willem Zuintenbarg te Holten. Zij kregen in 1784 één zoon, Garrit Wilbers.

► Toen Garrijt Wilbers in 1786 was overleden, hertrouwde Engele in 1787 met weduwnaar Arend Schutte of Boerendans uit Holten. Engele kreeg uit haar tweede huwelijk 4 kinderen: Garrit Schutte geboren in 1788, Geertruid geboren in 1789, Willem Schutte geboren in 1791 die opvolger zou worden en in 1852 te Elsenerbroek overleed en Arend die werd geboren in 1794.

► Willem Schutte huwde in 1814 op 22-jarige leeftijd met Aaltje Nijhuis, 24 jaar oud. Aaltje was geboren in 1789 als dochter van Jan Nijhuis en Berendina Hofmans op JanNiehoes (3.2.180); zij overleed in 1853, één jaar na het overlijden van haar man.

Willem en Aaltje kregen op Vosgezing 2 kinderen: Arend Jan Schutte geboren in 1815 en overleden in 1884 te Elsenerbroek, die in 1850 trouwde met Gerritdiene Bullenaar (1822-1888) en Berendina Schutte (1818-1885) die in 1840 te Wierden trouwde met Berend Jan van den Berg (bij dit huwelijk werd hun eerder geboren dochter Gerritdina gewettigd).

Willem Schutte en familie vertrokken omstreeks 1820 naar het Elsenerbroek waar een nieuw gebouwde boerderij werd betrokken (erve Schutte / Slots aan de Plasdijk). Aldaar kreeg het paar nog 4 kinderen.

► Het huis Vosgezing was een doorgangshuis; verschillende families woonden hier vaak voor korte tijd. Zo ook na 1795 toen de boerderij publiekelijk werd verkocht. Van ca 1795 tot 1797 woonde er de familie van Jan Roelof Hofmeijer, karman, overleden omstreeks 1806 in Kerspel Goor, zoon van Hendrik Hofmeijer te Delden. Hij was in 1792 getrouwd met Berendina Krooshoop, geboren in 1765 op Krooshoop in Kerspel Goor aan de Oude Needseweg; zij overleed in 1827 op Matena (3.1.295).

Het paar had in Kerspel Goor “onder ‘t Wegdam” 2 kinderen gekregen: Jan Hendrik Hofmeijer (*1793) en Gerrit (*1795). Zoon Gerrit Jan werd in 1796 op Vosgezing geboren, hij overleed jong. Omstreeks 1797 vertrok de familie Hofmeijer van Vosgezing terug naar Kerspel Goor waarna in 1803 nog dochter Aaltje werd geboren. Het gezin van de weduwe woonde vanaf ca 1807 op Matena.

► Omstreeks deze tijd woonde er ook de familie Jan Harmen Heuten. Jan Harmen (1764-1813), zoon van Hendrik Heuten en Jenneken Rensink uit de Dijkerhoek, trouwde in 1796 met Lamberdina Koldendijk (1770-1839), dochter van Roelof en Fenne Koldendijk (3.1.190, de Klomp, “In den Richter van Kedingen”). Uit dit huwelijk werden op Vosgezing 3 kinderen geboren: Jan Hendrik in 1798, Geertruy (1800-1872) die in 1827 trouwde met Harmen Bouwhuis op Kubben (3.3.340) en Jenneken (1802-1873) die in 1820 trouwde met Hendrik Keijten van de Keite (3.3.380). De familie Heuten-Koldendijk was tot ongeveer 1804 op Vosgezing, hierna verhuisde ze naar de nieuw gestichte boerderij Heuten (nu Potman) aan de Rijssenseweg (3.3.370).

Kalverdrieling bij Schut in 1933

► Dan was er nog Berend Leeftink (1784-1823), daghuurder, geboren op Klein Oongs (3.2.261). Hij trouwde omstreeks 1809 met Harmina Aal (1790-1813) van Rietman (nu Hutteman) uit Elsen, dochter van Albertus Aal. Zij kregen op Vosgezing 2 kinderen: Berendina (*1810) en Johanna (*1812) die in 1840 trouwde met Hendrikus ten Dam uit Wierden. Toen Harmina in 1813 was overleden, vertrok Berend met de twee kinderen naar Baars op de Haa (nu Bomans (3.1.070), waar zijn zuster Jenneken woonde.

► Ook woonde op Vosgezing Jan Hendrik Boomers of Slot (1771-1820), afkomstig van

Vinke in Kerspel Goor. Hij was in 1809 getrouwd met Fenneken Nijland (†1814) uit Enter. In 1818 hertrouwde Jan Hendrik met Berend Leeftink's zuster de weduwe Jenneken Leeftink op Baars en ging aldaar wonen.

► Jan Schorfhaar, landbouwer, geboren in 1774 in Laren, woonde vanaf ca 1826 eveneens op Vosgezing, alwaar hij in 1831 overleed. Met zijn familie kwam hij van Groot Vrieling (3.3.010). Hij was weduwnaar van Jenneken Bekkers en was in 1816 weer getrouwd, nu met Hendrika Schepers (1784-1841), dochter van Jan Schepers op Brinkmans aan de Leusmanweg (Markelo buitengebied 1.3.190). Zij kregen 4 kinderen waarvan er 2 jong overleden. Dochter Johanna (1819-1841) werd naaister. Zoon Derk Jan (1822-1889) trouwde in 1862 met Jenneken Leuvelink (1821-1890) van Truiks uit Beusbergen (2.4.190).

Dochter Jenneken Schorfhaar (1808-1871) uit het eerste huwelijk van Jan Schorfhaar trouwde in 1837 met Hendrik Jan Hoekman geboren in 1811 te Lochem. Het paar woonde vermoedelijk kort op Vosgezing. Zij kregen 3 kinderen, waarvan 2 kinderen geboren voor het huwelijk. Twee kinderen overleden jong. De oudste, dochter Hermina Hoekman, geboren in 1833, leefde tot 1889. De familie Hoekman vertrok omstreeks 1840 naar het nabij gelegen de Bekker (3.3.120) en ca 1845 naar Snat (3.2.250). In het gezin werden nog 3 kinderen geboren. Hendrik Jan Hoekman overleed in 1879, “dood gevonden op de openbare weg”.

► Omstreeks 1833 woonde er Gerrit Jan Potman (1809-1867), zoon van Hendrik Potman in de “Pothoek”. Hij trouwde in 1833 met Geertruid Vennebekken (1792-1841), dochter van Jan Vennebekken en Teune Nijenhuis in Beusbergen (2.4.220). Zij was reeds eerder gehuwd geweest met Jan Reinds (in 1820) en Jan Heuten (in 1829). Zij bracht uit het eerste huwelijk dochter Hendrika Reinds (*1821) en uit het tweede huwelijk zoon Jan Harmen (*1831) mee.

De familie Schut in 1917; v.l.n.r.: Gerrit Schut (*1903), Jan Hendrik Schut (*1894), Hendrikus Johannes Schut (*1865), Jenneken Assink (*1867), Gezina Janna (Sientje) Schut (*1905), Gerritdina Johanna (Gediene) Schut (*1899), Hendrika Gezina Schut (*1896).

Gerrit Jan Potman en Geertruid Vennebekke kregen 2 kinderen: Johanna Antonia Potman (1833-1882) die in 1863 trouwde met wever en weduwnaar Lambert Mol uit Neede en Hendrik Jan Potman, geboren in 1835 en overleden in 1894 in Herike, in 1858 gehuwd met Janna Kosters (1826-1866) uit Beusbergen en in 1866 hertrouwd met Jenneken Leuvelink (1829-1915), geboren op de Schaddenhorst (Markelo buitengebied 1.5.150).

Na het overlijden van Geertruid Vennebekke in 1841 hertrouwde Gerrit Jan Potman in 1841 met Teuntje Kosters (1804-1866), dochter van Gerrit Jan Kosters in Beusbergen (2.4.140) en moeder van de

hiervoor genoemde Janna Kosters. Uit het huwelijk van Gerrit Jan en Teuntje werd een dochter geboren die evenwel jong overleed.

De familie Potman bleef tot omstreeks 1843 op Vosgezing. Toen verhuisde men naar Potman (3.3.370).

► Van ca 1842 tot ca 1845 woonde nog het gezin Gerrit Hofmeijer - Geertruid Schottink op Vosgezing. Zij vertrokken naar HellenGait / Hellejansgoor'n (3.3.080).

► Omstreeks 1850 kwam Gerrit Assink, linnenwever, rooms-katholiek, geboren in 1801 in het Elsenerbroek als zoon van Harmen en Jenneken Assink (Schol) naar Vosgezing. Hij was in 1830 getrouwd met Janna Bras (1806-1890) uit Markvelde. Uit dit huwelijk werden 7 kinderen geboren waarvan er 5 jong overleden. Zoon Gerrit Hendrik Assink (1834-1903) bleef op Vosgezing. Zoon Jan Hendrik Assink (1840-1915) trouwde in 1878 met Jenneken Leunk (1844-1913) van erve Achternes aan de Ensinkgoorsdijk in Stokkum (2.2.290). Het echtpaar Assink-Leunk ging omstreeks 1879 wonen op Vosgezing aan de Brummelaarsweg (Markelo buitengebied 1.5.220) wonen. Dit erf was in 1877 gekocht door Jan Hendrik's vader Gerrit. Gerrit Assink is overleden in 1878.

► Gerrit Hendrik Assink trouwde in 1865 met Hendrika Hoevink (1834-1909) dochter van Jan Hoevink en Dina Kappers op erve Daalwijk / Daalkman (3.3.170). Zij kregen 2 kinderen: Gerrit Jan Assink (1865-1911), landbouwer, die ongehuwd bleef en Jenneken Assink (1867-1929) die voor opvolging op Vosgezing zorgde.

► Jenneken Assink trouwde in 1892 met Hendrikus Johannes Schut (1865-1946), geboren op Schut (Schuts Kattelaar 3.2.120). Jenneken en Hendrikus woonden eerst op Groot Wilbers (nu Lammers 3.2.070) totdat het gezin omstreeks 1904 naar Vosgezing verhuisde. Zij hadden op Groot Wilbers reeds 4 kinderen gekregen. Wonend op Vosgezing werden nog 2 kinderen geboren; hiervan overleed de jongste op zeer jonge leeftijd. Zoon Jan Hendrik Schut, geboren in 1894 en overleden in 1971, werd opvolger op Vosgezing / Schut. Dochter Hendrika Gezina (1896-1956) huwde in 1922 met Gerrit Hendrik Heuten (1893-1966) van Lammers in de Achterhoek (Markelo buitengebied 1.3.180); zij kwamen omstreeks 1923 weer op Groot Wilbers / Lammers in Herike. Gerritdina Johanna, geboren in 1899, trouwde in 1925 met Hendrik Leunk (1898-1958) op Wiemerink in het Stokkummerbroek (Stokkum 2.3.117); zij overleed in 1985. Gerrit Schut, geboren in 1903 en overleden in 1963, bleef ongehuwd. Gezina Janna werd geboren in 1905 op Vosgezing / Schut; zij trouwde in 1928 met Jan Bussink (1904-1984) van Bussink in de Dijkerhoek (Markelo buitengebied 1.2.470) en overleed in 1978.

► Jan Hendrik Schut (1894-1971) werd de opvolger op de boerderij die omstreeks 1921 verplaatst was naar de overkant van de weg waar het thans staat. Jan Hendrik trouwde in 1922 met Hendrina Kolkman (1897-1991) van Kolkman aan de Rouwelaarsdijk (Markelo buitengebied 1.6.024). Het paar kreeg 7 kinderen, 1 zoon overleed op zeer jonge leeftijd. Dochter Gerhardina (Gerda) Schut werd geboren in 1923; zij trouwde in 1946 met Hendrik Jan ten Thije (1921-1964) op de Keite aan de Oude Rijssenseweg (Markelo buitengebied 1.3.340) en hertrouwde in

22-5-1927

De landbouwer H. Schut te Herike toonde ons een reuzen-kipei. Het ei (met harde schaal) woog 220 gram of 4 maal het gewicht van een normaal ei. Bij opening bleek in het reuzen-ei, behalve eiwit, zich nog te bevinden een kipei van normale grootte, eveneens met harde schaal. Voor nieuwsgierigen is het nog eenige dagen te zien bij den correspondent.

1968 met landbouwer Albert Pasmaan (1916-2007) in Laren.

Zoon Hendrikus Johannes Schut, geboren in 1925, huwde in 1959 met Aaltje Greven van PlechtGet aan de Kluunvenneweg en ging in Goor wonen. Johanna Schut werd geboren in 1930; zij trouwde in 1951 met Jan Hendrik Bomans van de Twikkelerweg (3.1.070) en ging naderhand in Goor wonen. Jan Hendrik Schut, geboren in 1931, werd opvolger op Schut. Jenneken Schut (*1933) trouwde in 1953 met Hendrik Veltkamp (*1932) van Veltkamp aan de Kluunvenneweg en ging eveneens in Goor wonen. Hendrina Schut (*1936) ten slotte trouwde in 1962 met Jack van Ojik in Delden.

► Jan Hendrik Schut (*1931) trouwde in 1962 met Arendina Berendina (Dina) Overmeen (*1933) uit dorp-Markelo van Overmeen-Schoenmakers (Dorpsgeschiedenis 1.0.200). Jan Hendrik en Dina kregen 5 zonen: Jan Hendrik Gerrit (*1963), Gerrit Jan (*1964), Herman (*1965), Berend Jan (*1968) en na de verhuizing in het Elsenerbroek nog Erik (*1974). De familie verhuisde in 1973 samen met moeder Hendrina naar de nieuwe boerderij Schut aan de Holddijk. Moeder Hendrina overleed in 1991, Jan Hendrik in 2006.

► In 1973 werd het erf via een veiling verkocht aan de dames Jantje Bakker uit Heemstede en Willy Catherina (Wil) Plevier (*1933) uit Haarlem. Zij gingen de boerderij, na ombouw tot woonboerderij, in 1974 bewonen. Jantje Bakker vertrok in 1982 naar Haarlem. Zij overleed in 1993. Vanaf 1982 was het huis tijdelijk in gebruik als tweede woning voor Wil Plevier en Herta Visser, ook uit Haarlem. Omstreeks 1988 werd het huis weer een hoofdwooning. Wil Plevier overleed in 1995; zij werd begraven in Markelo.